

Η τριήρης του Pino Pandolfini*

Πως συνέλαβες την ιδέα να ξεκινήσεις αυτό το έργο;

Η ιδέα μου γεννήθηκε όταν με προσκάλεσαν να συμμετάσχω στην Μπιενάλε της Αλεξάνδρειας στην Αίγυπτο το 1997.

Είχε σαν θέμα τη Μεσόγειο και τους πολιτισμούς της. Είχα τότε σκεφθεί μian εγκατάσταση, σε έναν πολύ μεγάλο χώρο, με δύο πλοία σε φυσικό μέγεθος, που θα αντιπροσώπευαν δύο μεγάλους μεσογειακούς πολιτισμούς, τον Ελληνικό και τον Αιγυπτιακό.

Τα δύο σκάφη θα στέκονταν στις δύο αντιμέτωπες πλευρές της μεγάλης αίθουσας, το ένα απέναντι στο άλλο, ενώ στο κέντρο της αίθουσας ανάμεσα στα δύο πλοία θα βρισκόταν μια μεγάλη δεξαμενή νερού με διαφάνειες, 2μ.×1μ., με εικόνες μορφών μυθικών ηρώων ή μορφών της αρχαίας ιστορίας δουλεμένες με τον τρόπο που συνήθιζα, δηλαδή με μian ύφανση πλεγμάτων από πρόσωπα. Αυτή η εγκατάσταση δεν πραγματοποιήθηκε λόγω έλλειψης χρόνου. Την αντικατέστησα με μian άλλη εγκατάσταση. Όταν στον νου μου ωρίμασε η ιδέα της κατασκευής μias τριήρους ξεκίνησα με την προσχεδίαση του γλυπτικού της μέρους, που πραγματοποιήθηκε στο ναυπηγείο του Εμμανουήλ Ψαρρού, στο Πέραμα. Για να ολοκληρώσω το έργο χρειάστηκα δύο περίπου χρόνια.

Γιατί χρησιμοποιείς δύο εικαστικές τεχνικές, τη ζωγραφική και τη γλυπτική, σε αυτό το έργο;

Ακολούθησα τον ίδιο δρόμο όπως σε ένα προηγούμενο έργο μου *Η μητέρα μου σε ποδήλατο* (1996). Η μορφή της μητέρας μου, όταν μια μέρα την είδα να απομακρύνεται πάνω στο ποδήλατο ενώ χιόνιζε, χανόταν σιγά σιγά στο λευκό του χιονιού. Σταμάτησα μια στιγμή αυτής της διαδοχής. Η μητέρα μου στο ποδήλατο αποκτούσε μian αφηρημένη διάσταση, μεταμορφωνόταν σε μia σκιά που αιωρείτο, ένα οπτικό παιχνίδι. Για να το ανακατασκευάσω, χρησιμοποίησα το σχέδιο, πιο αέρινο σε σχέση με τη γλυπτική. Ο τροχός του ποδηλάτου πατούσε πάνω στη γη-χιόνι, τόσο αληθινός και συγκεκριμένος που άφησε το ίχνος του. Χρησιμοποίησα γι' αυτό μia πραγματική ρόδα ποδηλάτου, που άφηne το ίχνος της στο χιόνι. Συνεχίζοντας αυτή τη διπλή διάσταση, γλυπτική και ζωγραφική, στο έργο *Τριήρης*, δούλεψα 15 πίνακες, για μia συνολική επιφάνεια 7,5 μ.×6,22 μ.

Το ζωγραφικό μέρος αντιπροσώπευει το ιστορικό-πολιτισμικό μας φορτίο. Είναι όλα όσα έχουμε ζήσει, αφομοιώσει και καταγράψει στο DNA μας μέσα στο χρόνο. Είναι μηνύμα-

* Σινιομιλία του Pino Pandolfini με τη Δήμητρα Σιατερέλη.

τα που διέσχισαν το χρόνο. Το γλυπτικό μέρος είναι το συγκεκριμένο, η πραγματοποίηση της ανάγκης μέσα στην ιστορία. Διασχίζει το παρελθόν και το ενώνει με το παρόν σε μια πορεία που προσδιορίζεται προς το μέλλον. Η ζωγραφική και η γλυπτική στην *Τριήρη* ενώνονται για να πραγματοποιήσουν τη διαδρομή της ζωής μας. Τα ίχνη που οι πράξεις μας αφήνουν, οι χειρονομίες, οι κινήσεις μένουν μάρτυρες της ύπαρξης μας και του βάρους της παρέμβασής μας στην ιστορία. Όσο περισσότερο δυνατό και σαφές είναι αυτό το ίχνος, τόσο περισσότερο η ηχώ του περάσματος του ανθρώπου μένει ζωντανή στην πολιτισμική ιστορία.

Ποια είναι η νοηματική σύνδεση με το πλέγμα των προσώπων πάνω στα πανιά του πλοίου;

Εδώ και χρόνια η δουλειά μου βασίζεται στα πλέγματα των προσώπων που αποτελούν την πρώτη ύλη για την ανάπτυξη των μορφών και των σχημάτων. Αυτή τη φορά τα πρόσωπα φουσκώνουν τα ιστία του πλοίου. Το ιστίο, με την κίνησή του μέσα στο χώρο, ταξιδεύει στο χρόνο. Κινείται με τον άνεμο, βάζει σε επικοινωνία το παρελθόν με το παρόν. Με τον άνεμο το ιστίο ανοίγεται και προσδιορίζεται. Αν του λείπει ο άνεμος, δεν έχει λόγο ύπαρξης, εξαντλεί τη λειτουργία του. Το ιστίο κινείται όπως οι σκέψεις μας, που έρχονται και χάνονται με την αμεσότητα των ανέμων. Τα πρόσωπα είναι απόντα, προβάλλονται στο κενό. Τα πρόσωπα συγκεκριμενοποιούνται με τη γραμμή για να επιστρέψουν έτσι στο νου μας, στο παρόν. Τα πρόσωπα δεν εικονίζουν ανθρώπους, είναι υπαινιγμοί μνήμης. Είναι σημάδια παρόντα, είναι μηνύματα φορτισμένα με ιστορία. Τη δική μας ιστορία.

